

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC511

Zaaknummer Klachtencommissie 2013T960

datum uitspraak 10/06/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen,

te voldoen door:

de Congregatie van Fraters CMM,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder
(deels) bijgestaan door: mr. A.M.W. Verdegaal, juridisch adviseur te Rosmalen.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 11 juni 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 2 april 2014 met zaaknummer 2013T960, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 9 april 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen.

1.2 Bij brief van 12 september 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brieven van 23 oktober en 18 november 2014. Verweerder heeft bij brief van 3 december 2014 gereageerd, mede in aanvulling op een eerdere brief van de zijde van verweerder d.d. 4 juli 2014. Bij brief van 6 januari 2015 heeft verzoeker bij wijze van repliek gereageerd, welke brief ter informatie is doorgeleid naar verweerder.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Toen verzoeker ongeveer acht jaar oud was en in de derde klas van de lagere school zat, liep hij achter met rekenen en lezen. Daarom kreeg hij privé bijlessen van wijlen [burgerlijke naam] (hierna: frater [naam]). In ruil voor de bijlessen diende verzoeker mee te helpen met de verzorging van de planten, die in de kas bij het [plaats] werden gekweekt. Als verzoeker een fout maakte tijdens de bijles, kreeg hij straf in de kas en moest hij over de knie waarna hij een klap kreeg. Op enig moment moest verzoeker daarbij ook zijn broek en onderbroek naar beneden doen en kreeg hij slaag op zijn blote billen, terwijl hij over de knie bij frater [naam] lag. Dit gebeurde vervolgens steeds vaker en tijdens het liggen over de knie bij frater [naam] en het krijgen van slaag op de blote billen, hield frater [naam] met zijn ander hand het geslachtsdeel van verzoeker vast. Ook ging hij met een vinger in de anus van verzoeker, hetgeen zeer deed. Bij warm weer moest verzoeker in de kas al zijn kleren uit doen en werd hij door frater [naam] met lauw water afgespoeld, waarna frater [naam] de billen en geslachtsdelen van verzoeker afdroogde. Ook vroeg frater [naam] vaak of verzoeker zich wel schoon hield; verzoeker diende zich dan wederom uit te kleden, waarna frater [naam] met een vinger in de anus ging. Frater [naam] chanteerde verzoeker met zaken die hij wist over verzoekers ouders en dwong verzoeker zo om geheim te houden wat zich tussen hen afspeelde.

Verzoeker heeft frater [naam] ook nog op zijn sterfbed moeten bezoeken. Bij die gelegenheid werd de moeder van verzoeker gevraagd de kamer uit te gaan, waarna frater [naam] bij verzoeker er op aandrang om 'hun geheim nooit te vertellen'.

Samenvattend is verzoeker gedurende en periode van zes jaren meerdere keren per week (aanvankelijk één keer per week, later twee tot drie keer per week) door frater [naam] seksueel misbruikt. Het misbruikt bestond uit betasting van verzoekers ontblote geslachtsdelen, slaag op zijn blote billen terwijl ondertussen verzoekers penis werd betast en het moeten dulden dat frater [naam] een vinger in zijn anus binnendrong. Verzoeker moest ook zijn hand op het met kleding bedekte geslachtsdeel van frater [naam] leggen. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik acht jaar oud. Het seksueel misbruik is gestopt toen verzoeker naar de tweede klas van de brugklas ging, aldus de Klachtencommissie in haar advies onder 2.4, en ongeveer 13 tot 14 jaar oud was.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals genoemd onder 1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen frater [naam], waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van acht jaar.
- Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd, te weten circa zes jaren lang tot verzoekers 13/14e jaar.
- Het misbruik bestond uit betasting van (ontblote) intieme delen, binnendringen met een vinger in de anus, slaag op blote billen terwijl ondertussen de intieme delen werden betast.
- Het misbruik heeft regelmatig meerdere keren per week (aanvankelijk één keer per week, later twee tot drie keer per week) plaatsgevonden.
- Het misbruik ging gepaard met slaag en met psychische chantage waarbij verzoeker erop werd aangesproken te zwijgen over het gebeurde, terwijl frater [naam] zelfs jaren later op zijn sterfbed daar bij verzoeker nog op heeft aangedrongen.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Bruls bij brieven van 23 oktober en 18 mail 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Door het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan, heeft verzoeker last gekregen van concentratieproblemen, waardoor zijn schoolresultaten achter zijn gebleven. Hij verliet de lagere school met een Havoadvies, maar latere opleidingen heeft hij niet op dat niveau kunnen afronden. Na het behalen van de Mavo, heeft verzoeker alleen vervolgoopleidingen op middelbaar niveau kunnen afronden. Indien hij niet zou zijn misbruikt, had hij - zo mag worden verondersteld, aldus verzoeker - wel op een hoger niveau school- en vervolgoopleidingen kunnen afronden en had hij meer inkomsten kunnen verwerven dan thans het geval is geweest.

Verzoeker is werkzaam als [ondernemer], maar zijn inkomsten blijven achter door de hevige [medische aandoening] waar hij aan lijdt en die te wijten zijn aan (het herbeleven van) het

seksueel misbruik. Ook heeft hij zich genoodzaakt gezien zijn oudedagsvoorziening vroegd aan te spreken. De totale vermogensschade geleden door het seksueel misbruik wordt gesteld op meer dan €100.000,--.

Los van het financiële aspect speelt mee dat het seksueel misbruik dat hem langdurig is aangedaan zijn sporen heeft nagelaten in zijn identiteitsontwikkeling: hij lijdt aan onzekerheid, heeft een negatief zelfbeeld en kampt met schuldgevoelens omdat bij tijd en wijle de gedachte de kop op steekt waarom hij het misbruik destijds niet een halt heeft kunnen toeroepen.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 4 juli 2014, opgesteld door mr. Verdegaal, en bij brief van 3 december 2014 gereageerd en wenst -samengevat- naar voren te brengen dat de [medische aandoening] ook in verband moeten worden gebracht met de huwelijksproblemen en de scheiding van verzoeker die volgde en dus niet alleen met het onderhavige seksueel misbruik. Dit betekent dat de inkomstendaling ten gevolge van de [medische aandoening] evenmin (alleen) aan het misbruik te wijten zijn. Daarnaast merkt verweerder op dat ook andere factoren kunnen hebben bijgedragen aan een daling van de omzet.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 De vraag of verzoeker vermogensschade heeft geleden door het seksueel misbruik dat hem is aangedaan is voor de Compensatiecommissie niet eenvoudig te beantwoorden.

Er is sprake geweest van uitzonderlijk seksueel misbruik in een voor de ontwikkeling van een kind bepalende levensfase. Verzoeker heeft het hem aangedane misbruik jarenlang als geheim voor zich gehouden, is op het sterfbed van de desbetreffende frater opnieuw op de geheimhouding gewezen en leed aan gevoelens van onzekerheid, schuld en verraad toen hij er mee in de openbaarheid trad.

Terzijde merkt de Compensatiecommissie op dat gevoelens van schuld en verraad begrijpelijk, maar onterecht zijn, omdat een minderjarige in de regel niet bij machte is om te overzien in welk web hij verstrikt is geraakt, laat staan zich daaruit te bevrijden, zeker niet nadat eerst een vertrouwensband was gecreëerd die ook positieve kanten kende, zoals verzoeker verklaarde in het gesprek met [naam] (zie verslag van [datum]).

Tevens is op basis van de verklaring d.d. [datum] van [naam] (huisarts) komen vast te staan dat verzoeker al meer dan twee jaren ernstig beperkt wordt door [klachten], waarvoor medicatie wordt voorgeschreven. Deze [klachten] worden door [naam] enerzijds in verband gebracht met de huwelijksproblemen, maar er zijn aanwijzingen in zijn verslag dat deze problemen op hun beurt ook weer verweven zijn met de gevolgen van het seksueel misbruik. Anderzijds brengt [naam] de [klachten] zeer nadrukkelijk in verband met het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan: sinds de media-aandacht die over het seksueel misbruik binnen de r.-k. kerk is ontstaan, is bij verzoeker de spanning opgelopen en heeft hij fysieke en psychische klachten gekregen, met vele problemen op zowel zakelijk als privégebied, aldus [naam].

Hoewel geen sprake lijkt van ernstige posttraumatische symptomen of persoonlijkheidsstoornissen (As II) moet gerichte gespecialiseerde psychologische therapie worden geadviseerd ter verwerking van het aangedane seksueel misbruik, aldus nog steeds [naam]. Wel lijken de

[klachten] te verminderen sinds verzoeker onder behandeling is voor het seksueel misbruik, waardoor de prognose thans gunstig is, aldus [naam] in haar verslag d.d. [datum]. Dit wijst in de visie van de Compensatiecommissie op een duidelijk verband tussen [klachten] en het seksueel misbruik. Daarbij komt dat er geen aanwijzingen zijn voor ernstige hechtingsproblemen in de vroege jeugdperiode, aldus [naam].

Op basis van het hiervoor overwogene, is voor de Compensatiecommissie voldoende aanneemelijk geworden dat verzoeker - zeker vanaf het moment dat het seksueel misbruik publiekelijk bekendheid kreeg en verzoeker zich actief hiermee is gaan bezig houden (grotendeels de periode van 2010 tot heden) - door de (psychische en/of fysieke) gevolgen van het seksueel misbruik in een bepaalde mate belemmerd is geweest in zijn vermogen om inkomsten te genereren. De daardoor in die periode geleden vermogensschade komt naar het oordeel van de Compensatiecommissie voor vergoeding in aanmerking.

4.6 In dit kader zij opgemerkt dat verzoeker eerder in zijn leven diverse ingrijpende gebeurtenissen heeft meegemaakt, variërend van een [ongeluk] in [jaartal], een ernstig ongeluk met zijn [lichaamsdeel] in [jaartal] waardoor hij niet langer uitvoerend maar alleen nog adviserende werkzaamheden kan uitvoeren, een [ongeval] in [jaartal], revalidatie na een [medische aandoening] in [jaartal], een [medische aandoening] in [jaartal] en later in [jaartal] de echtscheiding. Ook heeft een andere frater verzoeker oraal misbruikt, aldus verzoeker in zijn klaagschrift onder 3.11. Deze gebeurtenissen zullen, naar de Compensatiecommissie aanneemelijk voorkomt, ook een dempend effect hebben gehad op verzoekers verdien capaciteit. Het moet er echter voor gehouden worden dat het causaal verband tussen deze gebeurtenissen en het onderhavige seksueel misbruik ontbreekt dan wel te weinig aanneemelijk geworden, waardoor de conclusie moet zijn dat de door deze gebeurtenissen opgelopen vermogensschade niet voor vergoeding in aanmerking kan komen.

4.7 Of het opleidingsniveau van verzoeker ook negatief is beïnvloed door het seksueel misbruik is niet, althans niet voldoende, aanneemelijk geworden. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel omdat verzoeker in de periode vóórdat het onderhavige misbruik plaatsvond al achter geraakt was op school en kennelijk bijlessen nodig had. Daarbij komt dat verzoeker uiteindelijk in zijn leven een behoorlijk aantal opleidingen op een vrij constant middelbaar niveau heeft afgerond en nadien zich ook heeft weten bij te scholen op dat niveau. Tevens zijn er onvoldoende aanknopingspunten dat verzoeker over de capaciteiten beschikte om een aanzienlijk hoger schooltype te doorlopen.

4.8 Alles overziend, adviseert de Compensatiecommissie te komen tot een beperkte vergoeding wegens verlies van arbeidsvermogen. Daarnaast komt verzoeker uiteraard in aanmerking voor een aanzienlijke vergoeding wegens geleden immateriële schade. Er is sprake geweest van langdurig en ernstig seksueel misbruik dat verzoeker frequent en jarenlang is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk misbruik' heeft te gelden. Duidelijk is het seksueel van grote invloed is geweest op het welzijn en functioneren van verzoeker. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €70.000,- voor materiele en immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 De advocaat van verzoeker, mr. Bruls, heeft al haar nota's ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie overgelegd aan de Compensatiecommissie. Het gaat in totaal om een bedrag van €899,09 dat reeds door verzoeker aan zijn advocaat is voldaan. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit be-

drag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoeker een bedrag van €70.000,-- te betalen, alsmede
- aan verzoeker een bedrag van €899,09 te betalen ter zake van door verzoeker reeds aan zijn advocaat betaalde kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 10/06/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter